

Endring i eksamensordning i læreplan for fellesfag og programfag studieforberedende

Uttalelse - Norsk Lektorlag

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via: wbr@norsklektorlag.no
Innsendt av	Wenche Bakkebråten Rasen
Innsenders e-post:	wbr@norsklektorlag.no
Innsendt dato	16.09.2024
Hvilken organisasjon?:	Norsk Lektorlag Organisasjon (Privat)
Stilling	fagsjef utdanning

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Høring om endring i eksamensordningen i læreplanen i fellesfag og studieforberedende

Avsender: Divisjon for læring og vurdering

1. OM HØRINGEN

Denne høringen gjelder bestemmelsene om forberedelsesdel til skriftlig eksamen slik de framkommer i læreplaner for fag etter Kunnskapsløftet LK20/LK20S. Høringen inneholder Utdanningsdirektoratets vurderinger og forslag til endringer i alle fag i grunnskolen, fellesfag i videregående opplæring og alle fag i studieforberedende utdanningsprogram som i dag har forberedelsesdel til skriftlig sentralt gitt eksamen (se oversikt over læreplaner og fagkoder i oversikten over fagkoder). En slik endring vil gjelde for alle som gjennomfører eksamen i disse fagkodene, elever i offentlige og private skoler, voksne deltakere og privatister (heretter omtalt som elever for alle gruppene).

Vi hører om eksamen med forberedelsesdel til skriftlig eksamen skal endres til eksamen uten forberedelsesdel, i fag som i dag har forberedelsesdel til skriftlig sentralt gitt eksamen. Vi sender forslaget på høring med frist for å uttale seg innen 16.09.2024. For at beslutningen skal kunne tas i god tid i forkant av eksamen våren 2025 vil høringen i hovedsak finne sted i juli, august og september. Beslutningen om en eventuell endring i læreplanen vil skje til høsten og tre i kraft fra 01.01.2025.

Det vil komme en egen høring senere for programfag med forberedelsesdel til sentralt gitt skriftlig eksamen i yrkesfaglige utdanningsprogram. Denne høringen vil åpnes i august 2024. Utdanningsdirektoratet vil også utrede om det er behov for endring av vurderingsordningen for fag med lokalt gitt skriftlig eksamen med forberedelsesdel og eventuelt gjennomføre en egen høring for disse fagene.

Våre høringer er åpne for alle, og alle som ønsker det kan sende inn uttalelser til oss.

2. BAKGRUNN FOR HØRINGEN

Behovet for å blant annet regulere og kontrollere hjelpemiddelbruk til eksamen er blitt ytterligere aktualisert med nye tilgjengelige digitale verktøy og kunstig intelligens (KI). I den forbindelse har Utdanningsdirektoratet trappet opp arbeidet med risikoreduserende tiltak. Utdanningsdirektoratet har tidligere innhentet nødvendig informasjon via Statsforvalteren for å vurdere situasjonen for det lokale ansvaret for gjennomføring av eksamen. Utdanningsdirektoratet har vurdert risikoen ved eksamensgjennomføringen og utarbeidet forslag til tiltak for å redusere risiko.

Som en konsekvens av KI ble eksamen med åpent nett stoppet fra og med våren 2023. Fra og med eksamen våren 2024 ble det iverksatt flere tiltak innenfor rammene av dagens regelverk, som styrket vakthold, veiledning av vakter og stikkprøvekontroller. Utdanningsdirektoratet er også gitt i oppdrag av Kunnskapsdepartementet (KD) å vurdere behovet for forskriftsendringer for å trygge eksamensgjennomføringen og å sende forslag på høring, jfr. tillegg nr. 2 til tildelingsbrevet, 2024-08, datert 2. april 2024.

Dagens format for skriftlig eksamen er ikke utformet ut fra at eleven har tilgjengelig verktøy som KI. Utdanningsdirektoratets vurdering er at fremveksten av KI gir behov for å gjøre ytterligere endringer, og at fag med forberedelsesdel til skriftlig eksamen er spesielt utsatt, da elevene kan ha med seg tekster de utarbeider på forberedelsesdagen og benytte de under eksamen.

Til eksamen i fag med forberedelsesdel får elevene tilgang til forberedelsesdelen dagen før eksamen (i enkelte fag to dager i forkant), og hensikten er at innholdet skal forberede elevene på de utfordringene de møter på eksamensdagen. Skriftlig eksamen med forberedelsesdel har eksistert i lang tid, siden før innføringen av kompetansebaserte læreplaner. Det er forberedelsesdel til eksamen i flere fag både i grunnskolen og i videregående skole.

KI utfordrer skriftlig eksamen. Dette er bakgrunnen for at vi ønsker å høre om skriftlig eksamen med forberedelsesdel skal endres til skriftlig eksamen uten forberedelsesdel, som er eksamensformen i øvrige fag med sentralt gitt eksamen.

I grunnskolen har alle skriftlige eksamener forberedelsesdel, med unntak av eksamen i matematikk.

I videregående skole er det en liten andel av fagene som har skriftlig eksamen med forberedelsesdel:

- Fellesfagene: norsk, samisk, finsk, kvensk og engelsk (unntaket er norsk for vg3 studieforberedende utdanningsprogram som ikke har forberedelsesdel)
- Programfag tilhørende utdanningsprogram for studiespesialisering: samfunnsfagene, økonomifagene og enkelte realfag og språkfag
- Programfag tilhørende vg3 på yrkesfaglige utdanningsprogram: enkelte fag i utdanningsprogram for elektro- og datateknologi og teknologi- og industrifag. Det blir en egen høring for disse fagene, som nevnt innledningsvis.

3. GJELDENE REGELVERK

Ny forskrift om grunnopplæringen og den videregående opplæringen (opplæringsforskriften) og ny forskrift til privatskoleloven (privatskoleforskriften) er vedtatt, og trer i kraft 1. august 2024. Siden denne høringen går over en periode både før og etter 1. august, er det aktuelt å vise til to regelverk. Vi omtaler regelverket som er gjeldene henholdsvis før og etter 1. august 2024, som «dagens» og «ny» forskrift.

Reglene om forberedelsesdel til eksamen er regulert i dagens opplæringsforskrift §§ 3-27 og 4-19 og dagens privatskoleforskrift § 3-27 og gjelder for alle eksamensformer. Det fremgår av bestemmelsene at det er fastsatt i den enkelte læreplanen om eksamen skal ha forberedelsesdel. Dette er videreført i ny opplæringsforskrift §§ 9-32 og 15-22 og ny privatskoleforskrift § 6-32. Å fastsette forberedelsesdel til eksamen i læreplanene i LK20/LK20S skal bidra til å sikre en likere ramme for eksamen.

Det følger av forskriftene at forberedelsesdelen er en del av opplæringen. Dette sees i sammenheng med at forberedelsesdelen skal avholdes på virkedager. Etter dagens opplæringsforskrift § 1-4 og privatskoleforskrift § 2A-5 skal tid som går med til eksamen, samt forberedelsestid som tas fra undervisningen, regnes som opplæringstid. Dette er videreført i ny opplæringsforskrift §§ 1-6 og 5-3, og ny privatskoleforskrift §§ 1-4 og 4-3. Dette innebærer at forberedelsesdagen(e) er obligatorisk(e) skoledag(er). Det betyr at elevene skal ha tilgang til skolens lokaler, kunne samarbeide med andre og ha tilgang til veiledning fra en faglærer.

I rundskriv Udir 2-2020 om individuell vurdering, gis ytterligere informasjon om bestemmelsen om forberedelsesdel. Forberedelsesdelen er også en del av eksamen. Elever som har

dokumentert fravær på forberedelsesdagen har automatisk dokumentert fravær på eksamensdagen. Elever som ønsker å delta på eksamen selv om de har dokumentert fravær på forberedelsesdagen, skal ikke hindres i dette. Elever som har udokumentert fravær på forberedelsesdagen, må møte på eksamen. Privatister har ikke opplæring og dette vil derfor ikke gjelde for dem.

Forberedelsesdelen skal forberede elevene på utfordringer og oppgaver de møter på eksamen i faget. Det presiseres i bestemmelsen at det er kompetansen som vises på eksamensdagen som vurderes, og tydeliggjør at forberedelsen ikke er en del av vurderingsgrunnlaget.

4. DRØFTING OG KONSEKVENSER

I dette avsnittet drøftes argumenter for å beholde forberedelsesdel på skriftlig eksamen opp mot behovet for endring på bakgrunn av de utfordringene språkteknologien har skapt for legitimiteten til skriftlig eksamen med forberedelsesdel, og utfordringene i sensuren med reel vurdering av elevenes besvarelser.

Læreplanverket gir skolene stort handlingsrom. Det innebærer at skolene velger innhold, læringsaktiviteter m.m. som bidrar til at elevene utvikler kompetansen beskrevet i læreplanene. Innholdet i en forberedelsesdel bidrar til at elevene kan forberede seg på det samme materiellet i forkant av en eksamen, uavhengig av det faglige innholdet som har blitt vektlagt i opplæringen. Underveis i arbeidet med forberedelsesdelen kan faglærer veilede elevene. Dette kan bidra til et likere utgangspunkt til eksamen for elevene, selv om opplæringen og innholdet i opplæringen har vært forskjellig. På en annen side kan mengde hjelp/støtte i selve forberedelsestiden variere mellom elever. En fordel med å fjerne forberedelsesdelen kan derfor være at elevene ikke har fått ulik hjelp/støtte knyttet til et konkret innhold fra forberedelsesdelen.

Innholdet i forberedelsesmateriellet varierer fra fag til fag. I noen fag oppgis et tema, og elevene kan samle fagstoff de tror de kan få bruk for i møte med en problemstilling, case eller oppgaveformulering på eksamensdagen. I andre fag oppgis et faglig emne/kompetansemål i forberedelsesdelen som elevene skal anvende i en ukjent sammenheng på eksamensdagen. Mange fag kombinerer ukjent og forberedt materiale i selve eksamensoppgaven.

Det er ikke tillatt å bruke KI under eksamen, men alle elever har mulighet til å benytte KI i forkant av eksamen. Det er derfor høy risiko for at elever bruker informasjonen fra forberedelsesdelen til å generere tekster ved hjelp av KI, som de i større eller mindre grad inkluderer i sine eksamenssvar. Det har også tidligere vært mulig for elevene å innhente tekster, eller få hjelp på forberedelsesdagen til å produsere tekst som ikke viser deres egen kompetanse, og inkludere dette i eksamensbesvarelsen. Med KI er tekster skrevet av andre mer tilgjengelig, og risikoen for at eksamensbesvarelser ikke viser elevens egen kompetanse vil øke. Dette gjør vurderingsarbeidet utfordrende for sensor, og bidrar til en mindre pålitelig karaktersetting og svekket tillit til eksamen.

4.1. HVORDAN KAN EKSAMEN BLI PÅVIRKET DERSOM FORBEREDELSESDelen TAS BORT?

Dersom forberedelsesdelen i et fag fjernes, er det behov for å justere/endre innholdet i eksamen. I noen fag vil det kanskje ikke være behov for så store endringer, mens i andre fag vil det være behov for større endringer. Du finner beskrivelser av de ulike fagene i tilknytning til høringsspørsmålene.

I flere fag er lesing og skriving av relativt lange tekster en del av læreplanen, og det finnes i dag eksamener med store tekstvedlegg. En fordel med forberedelsesdelen er at den har gjort det

mulig å bruke lengre autentiske tekster i eksamenssammenheng. Forberedelsesdelen gjør at elever, også elevgrupper med svakere leseferdighet, kan forberede seg på disse tekstene i forkant av eksamen. Bortfall av forberedelsesdelen vil kunne medføre mer lesing av tekster under eksamen. Siden skriftlig eksamen, med unntak av todelt, nå er digitalisert vil det imidlertid være mulig å lytte til teksten ved hjelp av tekst til tale for alle som har behov for det.

Dersom forberedelsesdelen fjernes, vil oppgavene fortsatt utformes slik at elevene får vist variert kompetanse i faget på eksamensdagen. Eksamenstiden vil fortsatt være den samme, men eksamensoppgavenes omfang vil tilpasses tiden som er til rådighet.

Rammeverket for eksamen beskriver fire krav til kvalitet, og det å fjerne forberedelsesdelen bør vurderes i forhold til kvalitetskriteriene til eksamen:

- **Pålitelighet:** Påliteligheten ved eksamen antas å styrkes ved å ta bort forberedelsesdelen. Mulighetene til å levere KI-generert tekst, eller tekst andre enn eleven selv har utformet, som del av elevens besvarelse begrenses. Dette gjør at risikoen for at det ikke er eleven selv som har skrevet innholdet i besvarelsen reduseres.
- **Gyldighet:** Fremveksten av oversettingsverktøy i språkfagene og KI gjør at vi tydeligere må avgrense hva dagens ordning med skriftlig eksamen kan prøve i forhold til annen sluttvurdering. Det kan redusere bredden av hva en skriftlig eksamen kan prøve. Dersom ikke det er elevens kompetanse som vurderes i besvarelsene, er det derimot ikke lenger en valid vurdering. Totalt sett antar vi derfor at validiteten ved skriftlig eksamen best ivaretas ved å fjerne forberedelsesdelen. Endringen forutsetter at eksamensoppgavene til skriftlig eksamen fortsatt skal være så varierte at de gir eleven mulighet til å vise sin kompetanse i så stor del av faget som mulig ut fra eksamensformen.
- **Håndterbarhet:** Fjerning av forberedelsesdelen til skriftlig eksamen reduserer kompleksiteten ved den praktiske gjennomføringen av skriftlig eksamen og øker håndterbarheten lokalt. Dette vil kunne føre til færre fagkollisjoner innenfor programområdene, da eksamen i ulike fag kan fordeles gjennom hele eksamensperioden uten at enkelte dager må holdes av til forberedelsesdager. Det kan også føre til at eksamen gjennomføres på færre dager for den enkelte elev. Dette vil kunne komme elever og privatister til gode.
- **Rettferdighet:** En eksamen der det er enkelt å levere en besvarelse eleven ikke har skrevet selv er ikke lenger rettferdig, da vi risikerer at det ikke er elevens egen kompetanse som blir vurdert. Ved å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen antar vi at vi øker muligheten for rettferdig vurdering og en likere gjennomføring av eksamen for alle elever. Samtidig kan en felles forberedelsesdel ses på som en fordel da alle elever får mulighet til å forberede seg på det samme materialet i forkant av eksamen.

Endringen foreslått i denne høringen påvirker ikke ordningen med forberedelsesdel ved lokalt gitt muntlig og muntlig-praktisk eksamen. Fordelene med forberedelsesdel til eksamen vil fortsatt ivaretas som en del av eksamensordningen i fag med lokalt gitt muntlig og muntlig-praktisk eksamen. Dette forventes å redusere de negative konsekvensene av endringen og viser betydningen i en variert sluttvurdering med varierte vurderingssituasjoner både ved ulike eksamensformer og til standpunkt.

4.2. KONSEKVENSER AV Å BEHOLDE FORBEREDELSESEDELEN TIL SKRIFTLIG EKSAMEN

Forberedelsesdelen skal forberede elevene på de utfordringene de møter på eksamensdagen og bidra til at elevene har et likere utgangspunkt for å løse eksamensoppgavene. Innholdet i forberedelsesdelen skal ikke røpe eksamensoppgavene, men være relevant for eksamen.

Forberedelsesdelen til skriftlig eksamen gir eleven mulighet til å bruke lengre autentiske tekster og/eller arbeide med å samle kildemateriale som skal brukes i oppgaveløsningen på eksamensdagen. Dette er en arbeidsmåte som er forankret i mange læreplaner. Elever kan også samarbeide med andre og få veiledning fra faglærere.

På den andre siden kan forberedelsesdelen gi elevene større muligheter enn tidligere til å levere en besvarelse der deler av, eller hele teksten, er skrevet av andre eller generert med KI før eksamensdagen. Dersom besvarelser blir skrevet med KI, vil det svekke tilliten til eksamen og gjøre vurderingen av elevenes besvarelse svært utfordrende for sensorene. Dette kan igjen føre til at eksamenskarakterene settes på feil grunnlag. Dersom eleven får en annen karakter enn hen skulle hatt, vil ikke eksamen være hverken gyldig, pålitelig eller rettferdig.

Det ble satt inn tiltak for å redusere risikoen for bruk av KI allerede til eksamen våren 2024. Oppgavebestillingen i oppgavene som er knyttet til forberedelsesdelen er bl.a. gjort mer spesifikke og mindre åpne, slik at det skal være vanskeligere å forberede generelle tekster som svarer innenfor et gitt tema. På samme måte legger noen oppgaver opp til en sammenligning av en kjent tekst fra forberedelsesdelen og en ukjent tekst som blir presentert til eksamen. Eleven vil da ha sterkt redusert mulighet for å benytte seg av forhåndsproduserte tekster for å svare på oppgaven. En risiko er at oppgaven knyttet til forberedelsesdelen kan bli mer krevende siden elevene må sammenligne, vurdere og analysere opp mot det ukjente som kommer på eksamensdagen.

5. VURDERING

Vår vurdering er at bruk av KI i forberedelsen til skriftlig eksamen med forberedelsesdel kan påvirke elevenes besvarelse i så stor grad at det ikke er elevens egen kompetanse som blir vurdert. Det er stor risiko for at sensuren ikke klarer å skille mellom hva som er KI-generert tekst fra forberedelsen og hva som er elevens eksamenssvar fra eksamensdagen. Bruk av KI kan også ha en uheldig påvirkning på hvordan elevene bruker forberedelsesdagen. Å fjerne forberedelsesdelen kan bidra til å opprettholde tilliten, legitimiteten og en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av skriftlig eksamen.

Forskjellen mellom standpunktvurdering og eksamen framgår av forskriften. Forskriften skiller tydelig mellom eksamen og standpunktvurdering. I forbindelse med standpunkt skal eleven få vise kompetansen sin på flere og varierte måter og karakteren skal gi uttrykk for den samla kompetansen eleven har i faget. Eksamenskarakteren er et uttrykk for den kompetansen eleven viser på eksamen. Eksamen skal gi eleven mulighet til å vise kompetanse i så stor del av faget som mulig ut fra eksamensformen. Eksamensformen i seg selv og rammene for eksamen setter begrensninger for hva som kan måles til eksamen sammenlignet med standpunkt.

Kvalitetskravene til eksamen vil opprettholdes, selv om forberedelsesdelen til eksamen fjernes, men det vil i flere fag være behov for å endre eksamensoppgavene.

Eksamen uten forberedelsesdel vil bidra til at det ikke settes spørsmålstegn ved om elevene har brukt KI-generert tekst på en slik måte at det er tvil om kompetansen, som vises på eksamen, er deres egen.

6. ANBEFALINGER

Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdel fjernes i alle sentralt gitte skriftlige eksamener i grunnskolen, i fellesfag i studieforberedende- og yrkesfaglige utdanningsprogram og i programfag i studieforberedende utdanningsprogram i videregående skole.

Utdanningsdirektoratet anbefaler å fjerne forberedelsesdelen i alle fag, men høringssvarene kan

føre til at det blir ulik konklusjon i de ulike fagene. Fagene med forberedelser er delt inn i tre ulike grupper i denne høringen. Vi ber alle høringsinstanser svare på høringsspørsmål og kommentere i svarboksene.

Endringen påvirker ikke ordningen med forberedelsesdel ved lokalt gitt muntlig og muntlig-praktisk eksamen. Denne vil fortsatt fremgå av læreplanen i faget.

GENERELL HOLDNING OG KOMMENTAR

Generelt positiv

Generell kommentar

Norsk Lektorlag støtter forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til sentralt gitt skriftlige eksamener. Eksamens- og vurderingssystemene i norsk skole må være pålitelige og sikre at elevene vurderes på likt grunnlag, og at hver elev blir vurdert ut fra sin faktiske kunnskap og ferdigheter i faget. Vi mener en strengere og mer strømlinjeformet hjelpemiddelkontroll er blitt nødvendig for å kunne sikre en likeverdig vurdering av elevenes kompetanse, også med tilkomsten av ulike former for kunstig intelligens. Det er avgjørende for elevers likebehandling, og for samfunnets tillit til skolen og eksamen, at vurderingen blir mest mulig likeverdig, reliabel og valid.

Vi mener forberedelsesdelen med oppgitt tema og materiell bør fjernes, men at det fortsatt bør være en forberedelsesdag før skriftlig eksamen som avsettes til eksamensfaget, hvor elevene får god tid til en samtale med faglærer i faget de skal opp til skriftlig eksamen i.

Vår støtte til høringsforslaget er tydelig, og argumentasjon for å støtte høringsforslaget framkommer i merknader til hvert fag, lenger ned i dette skjemaet. Samtidig påpeker våre medlemmer i sine innspill på noen klare svakheter ved endringer som vedtas i samme skoleår som de skal implementeres. En del uttrykker bekymring over at en innfører endringer allerede inneværende skoleår, og vektlegger at det blir viktig framover at faglærere får eksempeloppgaver og informasjon nok om rammene for skriftlig eksamen våren 2025, i god nok tid på forhånd, til at de kan forberede elevene godt på dette.

Våre medlemmer har også gitt tilbakemelding om at de hadde ønsket å se konkrete eksempeloppgaver i direktoratets høringsnotat i denne saken, slik at det ville være lettere å se for seg hvordan en skriftlig eksamen uten forberedelsesdel kan bli. For noen lektorer er denne usikkerheten så stor at de synes det er vanskelig å svare et tydelig ja eller nei til å fjerne forberedelsesdelen.

Med hilsen

Marthe Akselsen
Divisjonsdirektør

Per Kristian Larsen-Evjen
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksamen etter læreplaner etter 10. årstrinn

1. EKSAMEN 10. TRINN ETTER LÆREPLANER I NORSK (NOR01-06), SAMISK SOM FØRSTESPRÅK (SFS01-05), NORSK FOR ELEVER MED SAMISK (NOR03-04) OG NORSK FOR ELEVER MED TEGNSPRÅK (NOR05-05)

Forberedelsesdelen består av tre deler: en del med informasjon, en del med ulike tekster og en del med skrivetips. De ulike tekstene i forberedelsesdelen skal både være til inspirasjon og brukes som kilder på eksamensdagene.

Eksamen består av tre oppgaver. En eksamen uten forberedelsesdel vil kunne inneholde de samme oppgavetyperne som i dag. Det vil innebære at elevene møter ukjente tekster på eksamensdagen. I oppgavetypen "tekstforståelse" vil elevene møte en eller to tekster de ikke har sett før. Oppgavetypen "skrive med utgangspunkt i oppgaveformulering" kan beholdes slik den er. I oppgavetypen "skrive med utgangspunkt i tekstvedlegg" vil elevene møte en eller to tekster de ikke har sett før.

Omfang, variasjon og vanskegrad på både enkelttekster og eksamen totalt vil bli vurdert nøye, spesielt når det gjelder lesemengde og tekstforståelse av ukjente tekster. Det vil også vurderes om det kan være mulighet for å gjenbruke samme tekst i oppgaver med tekstvedlegg for å lette lesemengden der det er hensiktsmessig.

I sensuren vil det tas hensyn til at elevene møter ukjente tekster. Justeringer i vurderingskriteriene kan vurderes ved behov når det gjelder enkeltformuleringer, men oppgavespesifikke kriterier knyttet til hver oppgave vil kunne beholdes slik de er.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen fjernes i disse fagkodene for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

❓ **Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i norsk (NOR01-06) etter 10. årstrinn?**

Ja

Kommentar fra Lektorlagets fagutvalg for norsk:

På grunn av stor fare for juks med utgangspunkt i KI, mener vi det er riktig å fjerne forberedelsesdel til eksamen.

I høringsutkastet står det at hvis forberedelsesdel fjernes, må "*omfang, variasjon og vanskegrad på både enkelttekster og eksamen totalt vil bli vurdert nøye*". Dette er viktig å følge opp. Det må bli tatt hensyn til at elevene får mye ukjent tekst å forholde seg til. Dette forventer vi at overholdes når eksamensoppgaver utarbeides. Flere oppgaver kan knyttes til samme tekster for eksempel, som også nevnes i høringsutkastet.

Ellers tror vi ikke eksamen uten forberedelsesdel vil endre gjennomføring av eksamen i stor grad.

Et argument mot fjerning av forberedelsesdel er at de elevene som får lite hjelp til skolearbeid hjemme, nå får enda mindre støtte i forkant av eksamen. Et obligatorisk møte med faglærer dagen før eleven kan kanskje likevel være en mulighet, selv om man ikke skal jobbe seg gjennom et forberedelseshefte.

Kommentarer fra medlemmer som underviser i norsk på 10.trinn:

o Jeg kjenner til elever som vha KI genererer store tekstmengder knyttet til tema gitt til forberedelse. De sitter mer og klipper og limer på eksamen enn de bruker sine egne evner og ferdigheter til å behandle tema og skrive av eget hjerte og hjerne. Andre former for uheldige utslag av anledning til forberedelse, som hjelp av fagpersoner (lærere i familien og ellers) og samarbeid, gjør at en ved eksamen med forberedelse i hvert fall ikke har et godt utgangspunkt for å måle en enkelt elev sine kunnskaper og ferdigheter.

o På grunn av teknologiske framsteg må vi revurdere praksisen som vi har hatt fram til nå. Eksamens form og gjennomføring må kunne endrast ettersom samfunnet og læreplaner endrer seg.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i samisk som førstespråk (SFS01-05) etter 10. årstrinn?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i norsk for elever med samisk som førstespråk (NOR03-04) etter 10. årstrinn?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i norsk for elever med tegnspråk (NOR05-05) etter 10. årstrinn?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

2. EKSAMEN 10. TRINN ETTER LÆREPLAN I NORSK TEGNSPRÅK (NOR04-05)

Forberedelsesdelen består av et variert utvalg tegnspråktekster. Eksamen har tre oppgaver som til sammen prøver tekstforståelse, tekstsaking med utgangspunkt i tekstvedlegg og tekstsaking med utgangspunkt i oppgaveformulering.

Norsk tegnspråk er ikke et skriftlig språk, så bruk av KI i forberedelsesdelen for å generere tekst som kan brukes direkte inn i en skriftlig besvarelse, er ikke et tema. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdagen likevel fjernes for å få en eksamensordning som er lik uavhengig av hvilket språk eleven har som førstespråk. Det vil tas hensyn til at avlesning av tegnspråktekster tar mer tid enn å lese skrift.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i norsk tegnspråk (NOR04-05) etter 10. årstrinn?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

3. EKSAMEN 10. TRINN ETTER LÆREPLANENE I SAMISK SOM ANDRESPRÅK (SAS02-01) OG KVENSKELLER FINSKE SOM ANDRESPRÅK (KEP01-01)

I disse fagene er det gjort endringer i forberedelsesdelen etter LK20. Innholdet i forberedelsesdelen er redusert og innholdet kobles ikke lenger til hele eksamen, men til én eller noen få av oppgavene. Forberedelsesdelen bidrar likevel til et variert tekstutvalg.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil tekstomfang tilpasses slik at det blir håndterbart for elevene. Per i dag får elevene noe språklig hjelp av forberedelsesdelen uavhengig av hvor tett innholdet er koblet til oppgavene, i form av ord, grammatikk og setninger generelt. Et tiltak for at eksamen uten forberedelsesdel ikke skal bli for vanskelig er å tilføye språklig hjelp i eksamen, for eksempel ved å legge inn ord og setninger til hjelp i den enkelte oppgaven. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen i disse fagene fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i samisk som andrespråk (SAS02-01) etter 10. årstrinn?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i kvensk eller finsk som andrespråk (KEP01-01) etter 10. årstrinn?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

4. EKSAMEN 10. TRINN ETTER LÆREPLAN I ENGELSK (ENG01-04) OG ENGELSK FOR ELEVER MED TEGNSPRÅK (ENG02-04)

Forberedelsesdelen består av en samling tekster. Det er ulike type tekster: sammensatte tekster, dikt, saktekster, modelltekster, sanger, videoer etc. som er satt sammen for å inspirere elevene til å møte engelskspråklige tekster og til å skrive ulike typer tekster ut fra disse.

Eksamen er delt i fire ulike deler. Det er kun i del fire at elevene må forholde seg til tekstene i forberedelsesdelen for å besvare en litt lengre skriveoppgave. Det er derfor kun denne delen av eksamen som må justeres dersom forberedelsesdelen fjernes. Ved en eksamen uten forberedelsesdel må elevene, når de jobber med del fire, få tid til å lese tekst og skrive én lengre tekst i løpet av tiden de har til rådighet. Det vil for eksempel være hensiktsmessig å bruke noen av tekstene i eksamen som bakgrunn for flere av oppgavene, slik at lesevolumet ikke blir for stort for elevene. Man kan også bruke bilder for å redusere tid brukt til å bli kjent med tekster, lese og forstå for så å skrive en tekst.

En endring som fører til reduksjon av tekstmangfoldet vil være i tråd med rammeverket for eksamen, og elevene kan svare på oppgaver ut fra et smalere tekstmangfold enn det som benyttes ved dagens eksamen. Uten forberedelsesdel vil ikke elevene få samme mulighet for forklaring og bearbeiding av tekster på forhånd, men dette vil bli tatt hensyn til ved å legge inn forklaringer av vanskelige ord og begreper. Sensuren vil også ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen i engelsk fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i engelsk (ENG01-04) etter 10. trinn og læreplan i engelsk for elever med tegnspråk (ENG02-04) etter 10. trinn?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

Eksamen etter læreplaner i fellesfag i videregående skole

1. EKSAMEN VG2 YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I NORSK (NOR01-06)

Det er nytt med LK20 at skriftlig eksamen i faget norsk vg2 for yrkesfaglig utdanningsprogram er sentralt gitt, med forberedelsesdel. Forberedelsesdelen inneholder i dag tre til fem tekster som kan være tematisk like. Hensikten er å tilby et variert utvalg tekster som er egnet til å repetere lese- og skrivestrategier samt å gi tid til å lese lengre tekster i ulike sjangre både på bokmål og nynorsk. Enkelte av tekstene blir brukt i oppgavene på selve eksamensdagen, men det blir også gitt et antall ukjente tekster.

Eksamen består av tre oppgaver. En eksamen uten forberedelsesdel vil først og fremst berøre oppgave 2, og kreve korte nok tekstvedlegg til at det er mulig for eleven å lese dem innenfor rammen av eksamen. For å kompensere for mindre tid til lesing kan begge oppgavealternativene bli knyttet til samme tekstvedlegg, eventuelt i kombinasjon med et annet tekstvedlegg. Variasjon i oppgaveformuleringene må sikre at oppgavene måler bredden av elevens kompetanse innenfor rammen av eksamen. For å sikre bredde kan det være aktuelt å innføre en fjerde oppgave av mindre omfang som enten er knyttet til samme tekstvedlegg som oppgave 1, eller med et selvstendig kort tekstvedlegg. Dette vil være i tråd med anbefalingene fra Skrivesenteret og rammeverket for eksamen. Resultater fra utprøvinger av eksamensoppgaver i 2021 indikerte at eksamen kan inneholde fire oppgaver innenfor rammene av en fem timers eksamen. Det vil tas hensyn til i sensuren at elevene har forholdt seg til ukjente tekster når de har besvart eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. På bakgrunn av at forberedelsesdelen ikke er vesentlig for å løse oppgave 1, samt at det er mulig å tilpasse oppgave 2 og justere hele eksamen på en måte som er gjennomførbar for eleven, anbefaler vi å fjerne forberedelsesdelen i norsk vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram. Dette for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i norsk (NOR01-06) etter vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram?

Ja

Kommentar fra Lektorlagets fagutvalg for norsk:

På grunn av stor fare for juks med utgangspunkt i KI, mener vi det er riktig å fjerne forberedelsesdel til eksamen. I høringsutkastet står det at hvis forberedelsesdel fjernes, må "omfang, variasjon og vanskegrad på både enkelttekster og eksamen totalt vil bli vurdert nøye". Dette er viktig å følge opp. Det må bli tatt hensyn til at elevene får mye ukjent tekst å forholde seg til. Dette forventer vi at overholdes når eksamensoppgaver utarbeides. Flere oppgaver kan

knyttes til samme tekster for eksempel, som også nevnes i høringsutkastet. Ellers tror vi ikke eksamen uten forberedelsesdel vil endre gjennomføring av eksamen i stor grad. Et argument mot fjerning av forberedelsesdel er at de elevene som får lite hjelp til skolearbeid hjemme, nå får enda mindre støtte i forkant av eksamen. Et obligatorisk møte med faglærer dagen før eleven kan kanskje likevel være en mulighet, selv om man ikke skal jobbe seg gjennom et forberedelsesheftet.

Kommentarer fra medlemmer:

o Hovedgrunnen er KI, og derfor fare for juks på eksamen. Tema kan eventuelt være «forberedelse» (retorikk, novelle o.l), men ikke spesifikke tekster og annet materiell - da er det enkelt å jukse. Kommentar fra Lektorlagets fagutvalg for norsk:

o På grunn av stor fare for juks med utgangspunkt i KI, mener vi det er riktig å fjerne forberedelsesdel til eksamen. I høringsutkastet står det at hvis forberedelsesdel fjernes, må "omfang, variasjon og vanskegrad på både enkelttekster og eksamen totalt vil bli vurdert nøye". Dette er viktig å følge opp. Det må bli tatt hensyn til at elevene får mye ukjent tekst å forholde seg til. Dette forventer vi at overholdes når eksamensoppgaver utarbeides. Flere oppgaver kan knyttes til samme tekster for eksempel, som også nevnes i høringsutkastet. Ellers tror vi ikke eksamen uten forberedelsesdel vil endre gjennomføring av eksamen i stor grad. Et argument mot fjerning av forberedelsesdel er at de elevene som får lite hjelp til skolearbeid hjemme, nå får enda mindre støtte i forkant av eksamen. Et obligatorisk møte med faglærer dagen før eleven kan kanskje likevel være en mulighet, selv om man ikke skal jobbe seg gjennom et forberedelsesheftet.

o Juks er umulig å forhindre nå som chatboter er så utbredt. Forberedelsesdelen er også svært omfattende, uten at dette gir god læringseffekt. Målet med eksamen bør være å motivere til innlæring av kunnskap og ferdigheter, og det klarer man like godt uten forberedelsesdel.

o Jeg tror ikke elever benytter seg godt nok av forberedelsen uansett, OG norskfaget er såpass lite interessant for elevgruppen at mange vil ønske å finne en snarvei - som feks å skrive ferdig en KI-generert tekst som medbringes på eksamensdagen.

2. EKSAMEN VG2 YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I SAMISK SOM FØRSTESPRÅK (SFS01-05)

Samisk som førstespråk fikk sentralgitt eksamen fra og med innføringen av LK20. Forberedelsesdelen består av tre til fire tekster. Som forberedelse til oppgave 3 kan det også være bilder i forberedelsesdelen. Eksamen består av tre oppgaver.

I en eksamen uten forberedelsesdel, kan oppgave 1 være som i dag. Endringen vil først og fremst berøre oppgave 2 og kreve korte nok tekstvedlegg til at det er mulig å lese dem innenfor rammen av eksamen. Eventuelt kan begge oppgavealternativene bli knyttet til samme tekstvedlegg. Det kan også være aktuelt å be elevene skrive noe kortere svar. I oppgave 3 er det viktig å ta hensyn til at alle skal kunne svare ut fra sin egen yrkesfaglige bakgrunn. Det vil tas hensyn til i sensuren at elevene har forholdt seg til ukjente tekster når de har besvart eksamen.

Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen i samisk som førstespråk vg2 fjernes hvis den også fjernes i norsk vg2. Dette for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen og ha samme eksamensordning uavhengig av hvilket språk eleven har som førstespråk.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i samisk som førstespråk (SFS01-05) etter vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

3. EKSAMEN VG2 YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I NORSK FOR ELEVER MED SAMISK SOM FØRSTESPRÅK (NOR03-04)

Eksamen er basert på samme modell som for norsk vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram (se over), men oppgavene er tilpasset læreplanen ved for eksempel å ha andre tekstvedlegg og oppgaveformuleringer. Konsekvensen av å fjerne forberedelsesdelen vil bli den samme som for norsk, vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i norsk for elever med samisk som førstespråk etter vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

4. EKSAMEN VG2 YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I NORSK FOR SPRÅKLIG MINORITETER MED KORT BOTID I NORGE (NOR09-04)

Faget fikk sentralt gitt eksamen fra og med innføringen av LK20. Eksamen inneholder tre oppgaver. Forberedelsesdelen oppgir et faglig tema til oppgave 1, der eleven skal bruke fagkunnskap og vise tekstforståelse i møte med en ukjent tekst. Videre har forberedelsesdelen en eller to tekster med refleksjonsoppgaver som skal gi grunnlag for oppgave 2. Oppgave 3 har yrkesfaglig tema og er ikke knyttet til forberedelsesdelen.

Hvis forberedelsesdelen fjernes vil oppgave 1 og 2 få en annen utforming. Oppgave 3 kan være som i dag. Det vil tas hensyn til at alle skal kunne svare ut fra sin egen yrkesfaglige bakgrunn. Sensuren vil også ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i norsk for språklig minoriteter med kort botid i Norge (NOR09-04) etter vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

5. EKSAMEN VG3 STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I NORSK FOR SPRÅKLIG MINORITETER MED KORT BOTID I NORGE (NOR09-04)

Forberedelsesdelen består av et variert utvalg tekster som er løst knyttet til et tema, uten at temaet er eksplisitt. Eksamen inneholder tre oppgaver, to kortsvarsoppgaver og en litt lengre skriveoppgave. De to kortsvarsoppgavene prøver tekstforståelse og anvendt fagkunnskap, og begge er fra 2024 basert på tekster som ikke er kjent fra forberedelsesdelen. Oppgave 3 tar utgangspunkt i tekster fra forberedelsesdelen og har tre alternativer til valg. Disse oppgavene ber om tolking, egne meninger eller refleksjon.

Ved en eksamen uten forberedelsesdel kan oppgavene fortsatt være knyttet til tekstvedlegg, men i mye mindre omfang. Noen tekster bør kunne brukes til flere oppgaver. Tekstforståelse kan prøves med oppgavetyper som ikke omfatter like mye skrivning som i dag, men dette må i så fall undersøkes og prøves ut. Oppgaver som prøver selvstendig skrivning kan ta utgangspunkt i kortere tekster, sitater eller påstander.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at sentralt gitt eksamen i faget gjennomføres uten forberedelsesdel, slik som norsk hovedmål og sidemål vg3, for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i norsk for språklig minoriteter med kort botid i Norge (NOR09-04) etter vg3 studieforberedende utdanningsprogram og vg3 påbygging til generell studiekompetanse?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

6. EKSAMEN VG2 YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I NORSK FOR ELEVER MED TEGNSPRÅK (NOR05-05)

Faget fikk sentralt gitt eksamen fra og med innføringen av LK20, men det har foreløpig ikke vært noen påmeldte kandidater. Eksamen har tre oppgaver. Forberedelsesdelen består av et faglig tema til oppgave 1, der eleven skal bruke fagkunnskap i møte med en ukjent tekst. Til oppgave 2 og oppgave 3 er det et tekstutvalg.

Ved en eksamen uten forberedelsesdel kan oppgave 1 fortsatt være en tekstforståelsesoppgave, og i oppgave 2 og oppgave 3 kan skrivekompetansen bli knyttet til kortere tekster. Det er viktig

å ta hensyn til at alle skal kunne svare ut fra sin egen yrkesfaglige bakgrunn. Sensuren vil også ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i norsk for elever med tegnspråk (NOR05-05) etter vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

7. EKSAMEN VG3 STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I NORSK FOR ELEVER MED TEGNSPRÅK (NOR05-05)

Forberedelsesdelen består av et variert utvalg tekster som er løst knyttet til et tema, uten at temaet er eksplisitt. Eksamen har tre oppgaver, to kortsvarsoppgaver og en litt lengre skriveoppgave. De to kortsvarsoppgavene prøver tekstforståelse og anvendt fagkunnskap, og begge oppgavene (fra våren 2024) er basert på tekster som ikke er kjent fra forberedelsesdelen. Oppgave 3 tar utgangspunkt i tekster fra forberedelsesdelen og har tre alternativer. Disse oppgavene ber om tolking, egne meninger eller refleksjon.

En eksamen uten forberedelsesdel vil kreve en justering av oppgavetyperne og hvordan de utfyller hverandre. Oppgavene bør fortsatt være knyttet til tekstvedlegg, men i mindre omfang. Noen tekster kan brukes til flere oppgaver. Eksamen for elever med tegnspråk er likeverdig med norsk hovedmål, og skal være sammenlignbar med den, men må fortsatt være tilpasset elevgruppen og læreplanen. Tekstutvalget skal gjenspeile at elevene har opplæring til funksjonell tospråkighet.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at sentralt gitt eksamen i faget gjennomføres uten forberedelsesdel, slik som norsk hovedmål og sidemål vg3, for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i norsk for elever med tegnspråk (NOR05-05) etter vg3 studieforberedende utdanningsprogram og vg3 påbygging til generell studiekompetanse?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

8. EKSAMEN VG2 YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLANER I NORSK TEGNSPRÅK (NOR04-05)

Faget fikk sentralt gitt eksamen fra og med innføringen av LK20, men det har foreløpig ikke vært noen påmeldte kandidater. Forberedelsesdelen består av et utvalg tegnspråktekster. Eksamen har tre oppgaver som til sammen prøver tekstforståelse, anvendt fagkunnskap og tekstsaking.

Norsk tegnspråk er ikke et skriftlig språk, så bruk av KI i forberedelsesdelen for å generere tekst som kan brukes direkte inn i en skriftlig besvarelse er ikke et tema. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen likevel fjernes for å få en eksamensordning som er lik uavhengig av hvilket språk eleven har som førstespråk. Det vil tas hensyn til at avlesning av tegnspråktekster tar mer tid enn å lese skrift.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til eksamen i læreplan i norsk tegnspråk (NOR04-05) etter vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

9. EKSAMEN VG3 STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I NORSK TEGNSPRÅK (NOR04-05)

Forberedelsesdelen består av et variert utvalg tegnspråktekster som er løst knyttet til et tema. Eksamen har tre oppgaver, to korte obligatoriske og en lengre oppgave som har to alternativer til valg. Alle er knyttet til forberedelsesdelen. Til sammen prøver oppgavene tekstforståelse, anvendt fagkunnskap og tekstsaking i ulike tegnspråklige sjangre.

Norsk tegnspråk er ikke et skriftlig språk, så bruk av KI for å generere tekst som kan brukes direkte inn i en skriftlig besvarelse, er ikke et tema. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen likevel fjernes for å ha lik eksamensordning uavhengig av hvilket språk eleven har som førstespråk. Det vil tas hensyn til at avlesning av tegnspråktekster tar mer tid enn å lese skrift.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til eksamen i læreplan i norsk tegnspråk (NOR04-05) etter vg3 studieforbereende utdanningsprogram og vg3 påbygging til generell studiekompetanse?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

10. EKSAMEN VG3 STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLANER I SAMISK SOM ANDRESPRÅK (SAS02-01) OG LÆREPLAN I KVENSKELLER FINSKE SOM ANDRESPRÅK (KEF01-01)

I disse fagene er det gjort store endringer i forberedelsesdelen etter LK20. Innholdet i forberedelsesdelen er sterk redusert, og innholdet kobles ikke lenger til hele oppgavesettet, men til en eller noen av oppgavene. Forberedelsesdelen bidrar allikevel til et variert tekstutvalg.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil tekstmfang tilpasses slik at det blir håndterbart for elevene. Per i dag får elevene noe språklig støtte av forberedelsesdelen uavhengig av hvor tett innholdet er koblet til oppgavene, i form av ord, grammatikk og setninger generelt. Et tiltak for at eksamen uten forberedelsesdel ikke skal bli for vanskelig er å tilføye språklig støtte, for eksempel ved å legge inn ord og setninger til hjelp i den enkelte oppgaven. Det vil også tas hensyn til i sensuren at elevene har forholdt seg til ukjente tekster når de har besvart eksamen.

Selv om KI foreløpig er lite utviklet på samisk og kvensk, er teknologien i stadig utvikling. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i disse fagene fjernes for å få en eksamensordning som har lik ordning for ulike språk, og for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i samisk som andrespråk (SAS02-01) etter vg3 studieforbereende utdanningsprogram og vg3 påbygging til generell studiekompetanse?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i kvensk eller finsk som andrespråk (KEF01-01) etter vg3 studieforbereende utdanningsprogram og vg3 påbygging til generell studiekompetanse?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

11. EKSAMEN VG1 STUDIEFORBEREDENDE OG YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I ENGELSK (ENG01-04)

I forbindelse med innføring av LK20 ble det innført heldigital eksamen der eksamen ikke lenger er en ren «skriveeksamen», men åpner for mange ulike måter elevene kan vise kompetansen sin på. Forberedelsesdelen består av en samling tekster. Det kan være ulike type tekster: sammensatte tekster, dikt, saktekster, sanger, videoer etc.

Eksamen består av fire deler og det er kun del fire, skriftlig produksjon, som er direkte knyttet til forberedelsesdelen. En eksamen uten forberedelsesdel kan derfor ha samme oppbygning som i dag, men tekstmfanget knyttet til del fire må justeres. Sensorene vil ta høyde for at elevene har forholdt seg til ukjente tekster når de har besvart eksamen.

I etterkant av eksamen våren 2023 ble tema i forberedelsesdelen fjernet og oppgavene ble formulert slik at det ikke er mulig å besvare oppgaven godt uten å forholde seg til innhold i selve eksamensoppgaven.

Siden engelsk vg1 etter LK20 har en eksamen som er sammensatt av flere ulike oppgaver og oppgavetyper vil ikke fjerning av forberedelsesdelen endre eksamen i veldig stor grad. Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen i disse fagene fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i engelsk (ENG01-04) etter vg1 studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram?

Ja

Kommentar fra Lektorlagets fagutvalg for engelsk:

o Fjerning av forberedelsesmateriellet til skriftlig eksamen i engelsk for Vg1 SF og Vg1 YF anses som en naturlig utvikling. Forberedelsesdelen har i praksis kun vært relevant for den siste skriveoppgaven, og med de nye oppgavesettene har den hatt begrenset nytte. Dette samsvarer også godt med eksamensformatet i Engelsk 1 og 2, hvor det heller ikke er en forberedelsesdel. Likevel vil det være hensiktsmessig å beholde en forberedelses- eller veiledningsdag før eksamen, særlig for Vg1-elever. De kan ha behov for både praktisk veiledning og støtte etter å ha blitt trukket opp. Dersom om forberedelsesdelen fjernes, er det viktig at oppgavesettene er forutsigbare, slik de i stor grad er i Engelsk 1 og 2. Videre, trenger lærerne tilgang til gode eksempeloppgaver, spesielt til del 4. Dette vil hjelpe dem med å trygge elevene og forberede dem gjennom skoleåret på de ulike ordlydene som kan dukke opp på eksamen. Det kan også være verdt å gjeninnføre listen med instruksjonsverb med definisjoner som ble lansert i starten av læreplanarbeidet, da flere av disse verbene ofte forekommer i langsvarsoppgavene. Tydelige kjennetegn på måloppnåelse for de ulike oppgavetyperne må også utarbeides og deles med lærerne, som da kan jobbe aktivt med disse i klasserommet. Mange lærere opplever for eksempel at det mangler klare kjennetegn på måloppnåelse for sjangeren novelle. Elevenes viktigste arbeid foregår gjennom skoleåret, og de forventes å være godt forberedt til eksamen gjennom dette arbeidet. Derfor er det viktig at eksamensoppgavene ikke kommer som en overraskelse på lærerne. Dersom eksamenskandidatene forventes å vise kritisk bruk av kilder, må disse kildene være tilgjengelige både på papir og digitalt. Dette vil redusere utfordringen med å navigere mellom flere digitale vinduer under eksamen. Dersom eksamen krever at elevene skal sette seg inn i omfattende tekstmateriale på eksamensdagen, bør omfanget av eksamen reduseres slik at det er tid til dette. Del 1 kan gjerne forkortes, da den inneholder mange oppgaver som elevene må gjennom. Selv om forberedelsesdelen fjernes, kan det fortsatt forekomme forsøk på juks, for eksempel ved at elever tar med ferdigproduserte KI-tekster som delvis besvarer oppgaver i del 4. For å motvirke dette kan sensuren legge ekstra vekt på at

oppgaven må besvares i sin helhet, og at oppgaveteksten inkluderer sitater, statistikk, spørsmål e.l. som må adresseres i elevens besvarelse.

Kommentarer fra medlemmer:

- o Jeg anser en forberedelsesdag som noe totalt unødvendig. Elevene er - gjennom skoleårets undervisning - forberedt nok.
- o For å minske muligheten for å kunne fuske. Dagens situasjon er ikke holdbar.
- o Det har alltid vært urettferdig med tanke på hvor ulik hjelp elevene kan få. Noen lærere misbruker også systemet. Med KI blir alt mer ukontrollerbart.
- o En bør fjerne forberedelsesdelene i alle fag pga. KI og muligheten til å stille på eksamen med ferdig genererte tekster. Utdanningsdirektoratet og skoleeiere (kommune/fylkeskommune) bør snarest sørge for at alle har tilgang til en form for Safe exam browser slik at en kan få testet elevenes kompetanse i fag på en pålitelig og rettferdig måte (uten KI). KI kan, og bør, brukes i opplæringen, men det må finnes en mulighet for å unngå det i vurderingssituasjoner.
- o Pga. KI og at forberedelsen derfor blir alt for generell og derfor verdiløs.
- o Forberedelsesdelen ble i engelskfaget stort sett ignorert av elevene før, og med chatgpt og slikt er det å gi tema og en hel dag til å forberede seg nærmest å legge opp til at elevene skal jukse.
- o Det er helt unødvendig med en forberedelsesdel. Jeg har jobbet i utlandet og der hadde ingen elever tilgang til materiell annet enn eksamensoppgaven.

12. EKSAMEN VG1 STUDIEFORBEREDENDE OG YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM ETTER LÆREPLAN I ENGELSK FOR ELEVER MED TEGNSPRÅK (ENG02-04)

Eksamen er basert på samme modell som for engelsk vg1 studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram (se over), men oppgavene er tilpasset læreplanen. Konsekvensen av å ta bort forberedelsesdelen vil bli den samme som for engelsk, vg1 studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen fjernes for å sikre likhet og bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplan i engelsk for elever med tegnspråk (ENG02-04) etter vg1 studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

Eksamen etter læreplaner i utdanningsprogram for studiespesialisering

1. EKSAMEN ETTER LÆREPLANER I REISELIV OG SPRÅK (RSP01-02)

Innholdet i forberedelsesdelen har blitt benyttet til å sikre at alle elevene kan forberede seg på samme tema. I forberedelsesdelen har det vært oppgitt et sted/område der elevene kan finne relevant informasjon som de kan benytte under eksamen.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil elevene få kilder/ressurshefte/case eller lignende på eksamensdagen som de kan bruke når de besvarer de ulike oppgavene. Oppgavene kan muligens bli mer ulike, slik at det ikke bare blir resonnerende tekster slik som nå, men også andre oppgavetyper som flervalgsoppgaver, faglig leseforståelse osv. i tillegg til en lengre selvprodusert resonnerende tekst.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? **Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i reiseliv og språk (RSP01-02)?**

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

2. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I KOMMUNIKASJON OG KULTUR (KKM01-02)

Forberedelsesdelen inneholder ulike tekster/bilder som elevene kan bruke som utgangspunkt for eksamen.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt tema i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides slik at elevene skal ha mulighet til å bruke tekster og/eller bilder de får i selve eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i kommunikasjon og kultur (KKM01-02)?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

3. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I PSYKOLOGI (PSY01-03)

Forberedelsesdelen kan inneholde artikler hentet fra ulike typer kilder, som elevene kan lese og bruke til å forberede seg på ulike tema og innhente fagstoff de kan ta med seg på eksamensdagen.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på materiell i forberedelsesdelen i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides slik at elevene har mulighet til å bruke informasjon de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Det vil også vurderes om det er behov for at vurderingskriteriene justeres i forbindelse med en slik endring. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i psykologi (PSY01-03)?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

4. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I ENTREPRENØRSKAP OG BEDRIFTSUTVIKLING (ENT01-03)

Forberedelsesdelen gir elevene informasjon om en konkret bedrift som oppgavene på eksamensdagen er knyttet til. Elevene kan bruke forberedelsesdagen til å innhente mer informasjon om bedrift og marked som de tror kan være relevant for oppgavene de vil få på eksamensdagen.

I en eksamen uten forberedelsesdel kan det være aktuelt å gi mer informasjon om tema, bedrift og bransje på selve eksamensdagen enn i dag. Oppgavene og omfanget vil tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på en bestemt bransje i forkant. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til

sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i entreprenørskap og bedriftsutvikling (ENT01-03)?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

5. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I MARKEDSFØRING OG LEDELSE (MFL01-03)

Forberedelsesdelen i faget forbereder elevene på et bestemt marked. Elevene kan bruke forberedelsesdagen til å innhente mer informasjon om markedet som de tror kan være relevant for oppgavene de vil få på eksamensdagen.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt marked i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides sånn at elevene skal ha mulighet til å bruke informasjon de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i markedsføring og ledelse (MFL01-03)?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

6. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I RETTSLÆRE (RTL01-04)

I forberedelsesdelen i rettslære 2 får elevene informasjon om hvilke rettsområder de kan forberede seg på. Dette er rettsområder de får bruk for når de besvarer oppgavene på eksamensdagen.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på bestemte tema, rettsområde eller lignende i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides slik at eleven skal ha mulighet til å anvende sin kompetanse til blant annet å løse rettstvister e.l. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i rettslære (RTL01-04)?

Ja

Kommentar fra Lektorlagets fagutvalg for rettslære:

Norsk Lektorlags fagutvalg for rettslære støtter fjerning av forberedelsesdel.

Det vises innledningsvis til følgende i kompetansebegrepet «*Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner*» (UDIR). I rettslære er det ved skriftlig eksamen etter ny læreplan i all hovedsak vært to praktikum- oppgaver og en teoretisk. Slik læreplanen er nå, passer en teorioppgave godt. Men basert på erfaring er hva man får testet spesielt teorioppgaven, nå begrenset. Spesielt etter KI.

Det har tidligere vært utfordringer på eksamen med at man ser at enkelte lærere lager egne kompendier elever bruker og henviser til. Dette blir veldig feil i dette faget. Det er også slik at man ved forberedelse synes å «teste lærere» som veiledere på forberedelsen. Dette kan da gi ulike forutsetninger. Det blir også et digitalt klaseskille mellom de som har råd, eller tar seg råd, til gode betalte KI- tjenester.

Med forberedelse har det også blitt litt for forutsigbart, slik at mye skreves på forhånd. Spesielt gjelder det nå teorioppgaver eller analyseoppgaver. Med KI blir eksamen med forberedelsesdel raskt en test i bruk av KI og googling og ikke av elevens kompetanse og faglige forståelse.

Det å fjerne forberedelsesdelen vil også kunne bedre elevers innsats gjennom året. Når man ikke får forberedelsesdel vil elever lettere kunne forstå at man må jobbe gjennom hele året. Det er dessverre en del elever som lener seg på forberedelsesdagen og jobber da etter skippertaksmetoden.

7. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I POLITIKK OG MENNESKERETTIGHETER (POS05-01)

I forberedelsesdelen til politikk og menneskerettigheter får elevene informasjon om tema som er aktuelt under eksamen sammen med ulike tekster de kan forberede seg på.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt tema i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides sånn at man skal ha mulighet til å bruke informasjon de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i politikk og menneskerettigheter (POS05-01)?

Ja

Kommentar fra et medlem:

Tiltakene Udir innførte for å forhindre juks ved bruk av KI våren 2024, var ikke tilstrekkelige for å forhindre fusk. Snittet i min klasse (hele klassen var oppe til skriftlig eksamen) var noe høyere enn normalt, men mange presterte også som jeg forventet på forhånd. Én elev fikk imidlertid karakter 6, men hadde i løpet av året ligget på karakter 3 og 4 på skriftlige vurderinger. Vedkommende har blitt tatt i fusk tidligere, ved bruk av KI. Jeg mistenker at eleven har brukt KI etter at temaet for eksamen ble offentliggjort på forberedelsesdagen, og tilpasset denne teksten noe til oppgaveteksten på eksamensdagen. Selv om dette er et for snevert grunnlag å trekke solide slutninger fra, støtter jeg forslaget om å kutte ut forberedelsesdagen for sentralt gitt eksamen.

8. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I SOSIALKUNNSKAP (POS02-01)

I forberedelsesdelen til eksamen i sosialkunnskap får elevene informasjon om tema som er aktuelt under eksamen sammen med tekstvedlegg de kan forberede seg på.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt tema i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides sånn at man skal ha mulighet til å bruke informasjon de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i sosialkunnskap (POS02-01)?

Ja

Kommentar fra et medlem:

Det hersker stor usikkerhet når det gjelder sensur på eksamen. Jeg har vært ekstern sensor på skriftlig og har vært usikker på om teksten jeg sitter med er skrevet av kandidaten. Samtidig ser

jeg fordeler for de svake elevene ved bruk av forberedelser til eksamen. Men lærer kan gjennom skoleåret hjelpe de svake med tolkninger av oppgaver samt trene på bruk av teorier og forskning opp mot oppgaver.

9. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I MEDIE- OG INFORMASJONSKUNNSKAP (MIN01-03)

I forberedelsesdelen til medie- og informasjonskunnskap 2 får elevene et tema og ulike vedlegg knyttet til en eller flere ulike artikler. Dette kan elevene benytte som utgangspunkt når de forbereder seg videre til eksamen. Elevene kan for eksempel bli bedt om å forberede seg på å planlegge et medieprodukt.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt tema i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides sånn at man skal ha mulighet til å bruke informasjon de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i medie- og informasjonskunnskap (MIN01-03)?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

10. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I HISTORIE OG FILOSOFI (HIF01-03)

Forberedelsesdelen i faget inneholder ulike tekster som gir elevene ulike historiske- og filosofiske perspektiver og kunnskap. Tekstene skal elevene anvende for å vise sin fagkompetanse, refleksjon, forståelse og kritiske tenkning på eksamensdagen. Informasjon benyttes sammen med ny informasjon som de får på eksamensdagen til å svare på eksamensoppgaven.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på tekster som forbereder dem på eksamensoppgavene. Oppgavene vil derfor utarbeides slik at elevene skal ha mulighet til å bruke informasjon de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? **Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i historie og filosofi (HIF01-03)?**

Ja

Kommentar fra medlem:

o Jeg har vært sensor på skriftlig eksamen i historiefaget de tre siste eksamenene, og ser mer enn tydelig hvordan klipp og lim, og nå KI, gjør tekstene uselvstendige og ikke egenproduserte. Bruken av tillatte nettsteder under eksamen fungerer ikke særlig bra, det blir altfor

11. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I MEDIESAMFUNNET (MOK01-02)

Innholdet i forberedelsesdelen har blitt benyttet til å sikre at elevene kan forberede seg på samme tema. Gjennom forberedelsesdelen i faget får elevene oppgitt et tema og vedlegg som gir ulike perspektiver på tema. Dette kan elevene benytte som utgangspunkt når de forbereder seg videre til eksamen.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget måtte tilpasses med tanke på at elevene ikke har satt seg inn i et bestemt tema i forkant. Oppgavene må derfor utarbeides på en ny måte og ha et slikt omfang at elevene kan jobbe med materiell de får i selve eksamensoppgaven og fortsatt får vist sin kompetanse. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? **Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen mediesamfunnet (MOK01-02)?**

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

12. EKSAMEN I ØKONOMISTYRING ETTER LÆREPLAN I NÆRINGSLIVSØKONOMI (NOK02-03)

Forberedelsesdelen i faget kan inneholde informasjon om en bedrift som eksamensoppgavene tar utgangspunkt i. Elevene får også informasjon om hvilke fagområder oppgavene hovedsakelig er knyttet til. Elevene kan bruke forberedelsesdagen til å systematisere og forberede informasjon som de kan få bruk for. Elevene får også informasjon om tallmateriale, slik at de kan forberede dette i forkant av eksamen.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har med forberedt materiell. Selve oppgaven i økonomistyring kan bli mindre

omfattende, da elevene kan måtte bruke tid på å legge inn tallmateriale i et økonomisystem/modell. Oppgavene må utarbeides på en ny måte slik at elevene fortsatt får vist sin kompetanse. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i næringslivsøkonomi (NOK02-03) for økonomistyring?

Ja

Kommentar fra et medlem:

o Hvis det blir bestemt at forberedelsesdelen skal bort bør det gjøres noe med oppgavene på eksamensdagen. tenker på at antall oppgaver blir redusert. Det er alltid en regnskapsføringsoppgave i økonomistyring og forberedelsesdelen går ut på å legge inn en saldobalanse for en virksomhet. Denne operasjonen tar gjerne opp mot 30 minutter og eksamensoppgavene må ta hensyn til det.

13. EKSAMEN I ØKONOMI OG LEDELSE ETTER LÆREPLAN I NÆRINGSLIVSØKONOMI (NOK02-03)

Forberedelsesdelen i faget kan inneholde informasjon om en bedrift som eksamensoppgavene tar utgangspunkt i. Elevene får også informasjon om hvilke fagområder oppgavene hovedsakelig er knyttet til. Elevene kan bruke forberedelsesdagen til å systematisere og forberede informasjon som de kan få bruk for.

I en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har satt seg inn i en bestemt bedrift og fagområder i forkant. Omfanget og oppgavene vil utarbeides slik at det tas hensyn til at elevene ikke har forberedt bestemte områder i forkant. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene justeres i henhold til endringene i oppsettet av eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i næringslivsøkonomi (NOK02-03) for økonomi og ledelse?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

14. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I SAMFUNNSØKONOMI (SOK01-03)

Samfunnsøkonomi 2 har fått forberedelsesdel ved innføringen av LK20. Forberedelsesdelen i faget består av vedlegg som gir tips om temaene i oppgavene som kan gis til eksamen.

En eksamen uten forberedelsesdel i dette faget kan bygge på erfaring fra eksamen i faget etter LK06. Det vil fortsatt være todelt eksamen i faget uavhengig av om forberedelsesdelen beholdes eller ikke. Ved en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt innhold i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides slik at elevene skal ha mulighet til å bruke materiell de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? **Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i samfunnsøkonomi (SOK01-03)?**

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

15. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I TEKNOLOGI OG FORSKNINGSLÆRE (TNF01-02)

Forberedelsesdelen i faget er utgangspunkt for noen av oppgavene til eksamen. Den består av ulike artikler og datasett elevene kan forberede seg på i forkant av eksamen og bruke som utgangspunkt for å innhente mer informasjon. Forberedelsesdelen har også blitt benyttet til å sikre at elevene kan forberede seg på samme tema.

Ved en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt innhold og utvalgte datasett i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides sånn at elevene skal ha mulighet til å bruke vedlegg de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? **Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i teknologi og forskningslære (TNF01-02)?**

Ja

Kommentar fra et kollegie:

o Det vil etter vårt syn blei ein meir rettferdig eksamen, og poenget til UDIR er eit svært tungtveigande poeng.

16. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I GEOFAG (GFG01-02)

Forberedelsesdelen har blitt benyttet til å sikre at elevene forbereder seg på samme tema. Forberedelsesdelen i faget inneholder ulike vedlegg som elevene benytter som utgangspunkt til å forberede seg til eksamen. Informasjon i vedleggene kan benyttes sammen med ny informasjon som de får på eksamensdagen til å svare på eksamensoppgaven. Eksamen består av ulike oppgavetyper og halvparten av eksamen er knyttet til innholdet i forberedelsesdelen. Det er ikke et felles læreverk i faget og forberedelsesdelen har også blitt benyttet til å sikre at elevene kan forberede seg på samme tema.

Ved en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt tema i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides slik at elevene skal ha mulighet til å bruke innhold de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. En mulighet er at en ikke lenger har et bestemt tema som en går i dybden av, men heller ulike oppgaver som prøver elevenes breddekompetanse. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevante KI-genererte tekster til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i geofag (GFG01-02)?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

17. EKSAMEN ETTER LÆREPLAN I INFORMASJONSTEKNOLOGI (INF01-02)

Forberedelsesdelen i faget er utgangspunkt for omtrent 30 % av oppgavene til eksamen. Elevene får normalt oppgitt et tema og tilgang til datasett de kan forberede seg på og bruke som utgangspunkt for å innhente mer informasjon.

Ved en eksamen uten forberedelsesdel vil oppgavene og omfanget tilpasses med tanke på at elevene ikke har forberedt seg på et bestemt innhold og datasett i forkant. Oppgavene vil derfor utarbeides slik at elevene skal ha mulighet til å bruke innholdet de får i selve eksamensoppgaven og generell kompetanse i faget til å løse eksamensoppgaven. Sensuren vil ta hensyn til at elevene møter ukjent materiell på eksamensdagen. Vurderingskriteriene i faget vil eventuelt tilpasses endringene i eksamen.

Konsekvensen av å beholde forberedelsesdelen i faget er at elevene kan ta med seg relevant KI-generert materiell til eksamen. Utdanningsdirektoratet anbefaler at forberedelsesdelen til sentralt gitt eksamen i faget fjernes for å bidra til en gyldig, pålitelig og rettferdig vurdering av eksamen.

? Støtter dere forslaget om å fjerne forberedelsesdelen til skriftlig eksamen i læreplanen i informasjonsteknologi (INF01-02)?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen